

Υπερβάλλουσα θνησιμότητα 2020-2021 λόγω COVID-19

Οι στατιστικές θνησιμότητας είναι θεμελιώδεις για τη λήψη αποφάσεων για τη δημόσια υγεία. Η θνησιμότητα ποικίλλει ανάλογα με το χρόνο και την τοποθεσία και ο προσδιορισμός της επηρεάζεται πολλές φορές από λανθασμένες αντιλήψεις που έχουν ενταθεί κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Γιάννης Ντάνας, Πάνος Μαλανδράκης και Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα ευρήματα σχετικής μελέτης από τη διεθνή ομάδα COVID-19 Excess Mortality Collaborators που δημοσιεύτηκε στην έγκριτη επιστημονική επιθεώρηση *The Lancet* 2022; 399: 1513–36. Σκοπός της μελέτης ήταν να εκτιμήσει την υπερβάλλουσα θνησιμότητα από την πανδημία COVID-19 σε 191 χώρες και περιοχές, καθώς και 252 υπο-εθνικές περιοχές για επιλεγμένες χώρες, από την 1η Ιανουαρίου 2020 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Παρόλο που οι καταγεγραμμένοι θάνατοι COVID-19 κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα έφτασαν τα 5,94 εκατομμύρια παγκοσμίως, οι συγγραφείς εκτίμησαν ότι 18,2 εκατομμύρια άνθρωποι πέθαναν σε παγκόσμιο επίπεδο λόγω της πανδημίας COVID-19 κατά τη διάρκεια αυτής της χρονικής περιόδου. Ο παγκόσμιος δείκτης υπερβάλλουσας θνησιμότητας λόγω της πανδημίας COVID-19 ήταν 120,3 θάνατοι ανά 100.000 πληθυσμό, ενώ η υπερβάλλουσα θνησιμότητα ξεπέρασε τους 300 θανάτους ανά 100.000 πληθυσμό σε 21 χώρες. Η υπερβάλλουσα θνησιμότητα λόγω της πανδημίας COVID-19 ήταν μεγαλύτερη στις περιοχές της Νότιας Ασίας, Βόρειας Αφρικής, Μέσης Ανατολής και Ανατολικής Ευρώπης. Σε επίπεδο χώρας, ο υψηλότερος αριθμός υπερβαλλόντων θανάτων λόγω της πανδημίας COVID-19 εκτιμήθηκε στην Ινδία (4,07 εκατομμύρια άτομα), στις ΗΠΑ (1,13 εκατομμύρια άτομα), στη Ρωσία (1,07 εκατομμύρια άτομα), στο Μεξικό (798.000 άτομα), στη Βραζιλία (792.000 άτομα), στην Ινδονησία (736.000 άτομα) και στο Πακιστάν (664.000 άτομα). Αντίστοιχα, η υπερβάλλουσα θνησιμότητα ήταν υψηλότερη στη Ρωσία με 374,6 θανάτους ανά 100.000 άτομα και στο Μεξικό με 325,1 θανάτους ανά 100.000 άτομα, ενώ στη Βραζιλία ήταν 186,9 θάνατοι ανά 100.000 άτομα και στις ΗΠΑ 179,3 θάνατοι ανά 100.000 άτομα. Στην Κεντρική Ευρώπη, η υπερβάλλουσα θνησιμότητα ήταν 315,7 θάνατοι ανά 100.000 άτομα και στη Δυτική Ευρώπη ήταν 140 θάνατοι ανά 100.000 άτομα. Στην Ελλάδα, η υπερβάλλουσα θνησιμότητα ήταν 127,1 θάνατοι ανά 100.000 άτομα. Επιπλέον, ο λόγος της υπερβάλλουσας θνησιμότητας προς τον δηλούμενο αριθμό θανάτων COVID-19 ήταν στην Ελλάδα 1,22 και στη Δυτική Ευρώπη 1,48, το οποίο υποδηλώνει ότι στη χώρα μας έγινε καλύτερη καταγραφή των θανάτων. Αυτό οφείλεται και στον τρόπο καταγραφής των θανάτων COVID-19, που στη χώρα μας συγκαταλέγεται κάθε θάνατος ασθενούς που έχει διαγνωστεί με COVID-19 ανεξάρτητα αν ο θάνατος οφείλεται αποκλειστικά στη COVID-19. Συμπερασματικά, ο πλήρης αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 ήταν πολύ μεγαλύτερος από ό,τι υποδεικνύεται από τους αναφερόμενους θανάτους που οφείλονται μόνο στον COVID-19. Η ενίσχυση των συστημάτων καταγραφής θανάτων σε όλο τον κόσμο, που εδώ και πολύ καιρό θεωρείται κρίσιμη για την παγκόσμια στρατηγική δημόσιας υγείας, είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της παρακολούθησης πρωτίστως της τρέχουσας πανδημίας, αλλά και των μελλοντικών πανδημιών.